

UCHWAŁA NR 5417/22
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 8 CZERWCA 2022 ROKU

W SPRAWIE:

wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie

NA PODSTAWIE:

art. 10f ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559), art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547), art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) oraz art. 39 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się opinię do projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030 w odniesieniu do sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, przyjętej uchwałą Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. oraz w związku z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego*, przyjętym uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870).

§ 2

Opinia, o której mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ANDRZEJ BĘTKOWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

Załącznik do uchwały nr 5417/22
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 8 czerwca 2022 roku

OPINIA

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie

Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030

ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia

polityki przestrzennej w województwie

Na podstawie art. 10f. ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 poz. 713 i 1378) Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, po analizie projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030*, **pozytywnie opiniuje projekt dokumentu w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie** określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* i *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f. ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany Zarządowi Województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym Zarząd Województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy. Wniosek Gminy Opatów wpłynął do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w dniu 19 maja 2022 roku.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* przyjęta uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. nie zawiera ustaleń oraz rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia

polityki przestrzennej w województwie, gdyż obowiązek ich zamieszczenia został ustanowiony na mocy art. 5 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), zwanej dalej „ustawą zmieniającą”, która weszła w życie z dniem 13 listopada 2020 r.

Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy zmieniającej, jeśli uchwała Sejmiku Województwa określająca zasady, tryb i harmonogram opracowania strategii rozwoju województwa, została podjęta przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, do sporządzenia strategii rozwoju województwa stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że taka strategia nie będzie zawierać ustaleń i rekomendacji, o których mowa w aktualnie obowiązującym art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy o samorządzie województwa. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*.

Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2870). Powyższy dokument wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Powiązanie Strategii z PZP WŚ określone w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503) pozwala wydać opinię w przedmiotowej sprawie.

Analiza rozwiązań przyjętych w projekcie *Strategii Miasta i Gminy Opatów do roku 2030* dotyczących ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej wykazała, że są one generalnie spójne zgodne z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Jednocześnie, analiza przekazanego projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030* wskazuje, że jest on spójny ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* w zakresie uwzględnienia w ww. dokumencie celów strategicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 11 ust. 1c pkt 6 i 7 wskazanej regulacji).

Cel strategiczny 1. *Rozwój kapitału społecznego* jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 1. *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*, 4. *Sprawne zarządzanie regionem*;

Cel strategiczny 2. *Konkurencyjna Gmina Opatów – rozwój lokalnej gospodarki i wzrost znaczenia lokalnych produktów* jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 1. *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*;

Cel strategiczny 3. *Rozwój kulturalno-turystyczny gminy* jest spójny z Celami SRWŚ 2030+: 1. *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*;

Cel strategiczny 4. *Poprawa jakości infrastruktury technicznej* jest spójny z Celami strategicznym SRWŚ 2030+: 2. *Przyjazny dla środowiska i czysty region*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*;

Cel strategiczny 5. *Zielona Gmina Opatów* jest spójny z Celami strategicznym SRWŚ 2030+: 2. *Przyjazny dla środowiska i czysty region*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*.

Ponadto, projekt *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030* uwzględnia zapisy dotyczące Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Gmina Opatów należy do *OSI Dolina Wisły*.

Niezależnie od powyższej pozytywnej opinii dla projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opatów do roku 2030*, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia pewnych korekt i uzupełnień zapisów, o czym mowa poniżej:

We wnioskach z diagnozy przestrzennej należałoby uwzględnić charakterystykę zabudowy ze względu na jej układ jak i funkcje. Warto też odnieść się do ładu przestrzennego. Dodatkowo należałoby uwzględnić pozostałe elementy zagospodarowania przestrzeni, m.in. lasy, tereny otwarte: łąki, pola, zbiorniki wodne itp.

Uwzględniając zagrożenie powodzią, warto również przeanalizować zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych oraz ewentualnie inne naturalne zagrożenia, o ile takie występują, jak również wskazać potencjały rozwoju, które posiada gmina.

Sugeruje się uzupełnić główne wyzwania rozwojowe gminy poprzez dodanie kwestii przestrzennych: *Do głównych wyzwań rozwojowych Gminy Opatów należą:*

- *podniesienie atrakcyjności zamieszkania na terenie Miasta i Gminy, szczególnie dla ludzi młodych (w wymiarze gospodarczym, społecznym i infrastrukturalnym oraz przestrzennym);*

W planowanych kierunkach działań należałoby uwzględnić racjonalną gospodarkę przestrzenną, w tym sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Sugeruje się uzupełnić Model struktury funkcjonalno – przestrzennej, przy uwzględnieniu wskazówek zawartych w poradniku Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/strategia-rozwoju-gminy> .

W zakresie demografii i rynku pracy proponuje się korektę danych i uzupełnienie tekstu:

na str. 9 proponuje się dopisać zdanie:

Gminę Opatów na dzień 31.12.2020r. zamieszkuje 11 532 mieszkańców, z czego 51,3% stanowią kobiety, a 48,7% mężczyźni. Ludność miasta Opatów stanowi 55,3% ogólnej liczby mieszkańców gminy, a zamieszkała na obszarze wiejskim — 44,7%.

na str. 9 proponuje się dopisać dane liczbowe dla lepszego zobrazowania sytuacji starzenia się społeczeństwa:

Średni wiek mieszkańców gminy wynosi 44,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego (43 lata) oraz nieznacznie wyższy od średniego wieku mieszkańców całej Polski (42 lata).

na str. 10 proponuje się korektę danych i dopisanie dwóch zjawisk demograficznych:

Z analizy danych wynika że na przestrzeni 5 lat (2015/2020) odnotowano następujące zjawiska demograficzne:

- *znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym - zjawisko starzenia się społeczeństwa,*
- *znaczny spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (aż o 677 643 osoby) tj. 8,6%,*
- *nieznaczny znaczny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 8,6%,*
- *ujemny przyrost naturalny ludności,*
- *oraz częściej notowane ujemne saldo migracji.*

na str. 10 - drobna literówka:

spadku liczby ludności względem roku 2020 o 846 osób tj. 7,34%. Według prognoz w 2030 roku teren gminy będzie zamieszkiwać 10 868 osoby osób, w tym 5465 kobiet i 5221 mężczyzn,

na str. 10 proponuje się dopisać rok wyjściowy:

znacznego spadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym z poziomu 61,3% w 2016 r. do 55,1%.

na str. 13 proponuje się korektę danych:

W latach 2016-2020 można zaobserwować tendencję spadkową bezrobocia w Gminie Opatów, gdzie w 2020 roku liczba bezrobotnych w porównaniu do roku 2016 spadła o 356 156 osób.

Można porównać lata 2016-2021 (w nawiązaniu do opisanej w tekście na str. 13 stopie bezrobocia z 2021 r.) i napisać, że: W latach 2016-2021 można zaobserwować tendencję spadkową bezrobocia w Gminie Opatów, gdzie w 2021 roku liczba bezrobotnych w porównaniu do roku 2016 spadła o 219 osób, tj. 25,3%.

na str. 73 należy dopisać na podstawie jakich danych sporządzono Tabelę 6. *Obszary Strategicznej Interwencji kluczowe dla gminy w podziale na powierzchnię i liczbę mieszkańców*
- Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

W zakresie obejmującym bazę ekonomiczną należałoby podkreślić, że szansą na rozwój gospodarczy gminy jest przynależność do: Specjalnej Strefy Inwestycyjnej – Podstrefy Opatów (teren inwestycyjny położony jest na skrzyżowaniu ciągów komunikacyjnych dróg krajowych nr 9 i nr 74, dostęp do terenu od drogi krajowej Nr 9 - E 371), do Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-park WISŁOSAN” pozostającej we właściwości zarządzającego Specjalną Strefą Ekonomiczną „Starachowice”.

Na stronie 68 znalazł się zapis dotyczący eksploatacji złoża Wymysłów. Warto byłoby wspomnieć również o pozostałych złożach. Stanowią one bowiem potencjał gospodarczy gminy.

Na str.71 jest mowa o rekultywacji terenów przemysłowych w zagłębiu siarkowym. Jest to zapis niezrozumiały. Na terenie gminy Opatów nie pozyskiwano siarki, a tam, gdzie pozyskiwano (np. gmina Tuczępy) obszary po wydobyciu tej kopaliny zostały zrekultywowane.

W analizie SWOT Gminy Opatów w sytuacji przestrzennej, zaprezentowanej w tabeli 1, na str. 8/9, należy zdecydować czy skanalizowanie gminy w 50% uznać za słabą czy za mocną stronę.

W rozdziale 3, w analizie SWOT – sytuacja gospodarcza, wskazane byłoby uwzględnić informację, że jedną z mocnych stron gminy jest znaczny udział gleb wysokiej jakości zaliczanych do klas bonitacyjnych I-III.

Na mapie 1 - Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta i Gminy Opatów wskazano strefę szkolno-edukacyjną w miejscowości Kobylany, tymczasem z dniem 1 września 2021 r. szkoła podstawowa została zlikwidowana, a w budynku funkcjonuje obecnie biuro firmy będącej wykonawcą obwodnicy Opatowa. Należałoby to zatem skorygować.

Na str. 49 autorzy Strategii powołują się na informacje zaczerpnięte z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, przyjętego Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (PZPWŚ), pisząc w odniesieniu do Opatowa w punkcie 8: „*że stanowi ośrodek subregionalny*”. Nie jest to prawdą, co jasno wynika z mapy 4 - *Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – System osadniczy (uwarunkowania)*. Opatów został wskazany, jako ośrodek lokalny, pełniący funkcje powiatowe.

Zaprezentowana w Strategii mapa 5 - *Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – System osadniczy (uwarunkowania)* - w rzeczywistości przedstawia główne obszary problemowe.

Mapy: 10 oraz 11 pochodzące z załącznika do PZPWŚ (Delimitacja obszarów funkcjonalnych województwa świętokrzyskiego) nie dotyczą gminy Opatów. Obrazują jeden z etapów delimitacji obszarów funkcjonalnych takich jak: podobszar recesji przestarzałej bazy przemysłowej oraz obszaru wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej.

Zasadnym byłoby uwzględnienie w projekcie Strategii, zamiast przypadkowo wybranych map z Załącznika do PZPWŚ dot. poszczególnych etapów delimitacji obszarów funkcjonalnych, mapy wynikowej, która ukazałaby miejsce Miasta i Gminy Opatów w PZPWŚ oraz przynależność do obszaru o największym potencjale rolniczym, a także do podobszaru kumulacji działań w zakresie poprawy dostępności do usług.

Legenda mapy znajdującej się na stronie 42 zawiera elementy, których na mapie 1 - Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta i Gminy Opatów, nie ujęto.